

Yarıiletken Elemanların ve Düzenlerin Modellenmesi

Ödev 3

(Veriliş tarihi: 16.11.2005, süre 3 hafta)

- HP 4155 parametre analizörü yardımıyla bir npn (pnp) tranzistor için $V_{BE} = \text{sabit}$ çıkış özgeçirlerini çıkartınız.
- Elde ettiğiniz özgeçirler yardımıyla Geliştirilmiş Ebers-Moll modelinde Early olayını modellemek üzere öngörülen M_F Early çarpanını ve m_C BC jonksiyonu kapasite gradyan faktörünün nasıl belirlenebileceğini araştırınız, bunun için bir yöntem öneriniz.
- Ölçtüğünüz tranzistor için M_F Early çarpanını ve m_C kapasite gradyan faktörünü belirleyiniz.
- Belirlediğiniz model parametreleri yardımıyla hesaplayacağınız çıkış özgeçirlerinin ölçüm sonuçları ile uyumluluğunu araştırınız, aradaki farkları yorumlayınız.

Yol Gösterme:

Elde ettiğiniz $V_{BE} = \text{sabit}$ çıkış özgeçirlerinden uygun olan biri üzerinde küçük ve orta değerli V_{CE} gerilimlerinde küçük ΔV_{CE} değişimleri için ΔI_C değişimlerini gözleyerek y_{oe} çıkış iletkenliğinin V_{CE} gerilimine bağımlılığını veren $y_{oe} - V_{CE}$ değişimini çıkartınız. Buradan hareketle m_C kapasite gradyan faktörü belirlenebilir. Belirlenen m_C kapasite gradyan faktörü, ilgili model bağıntıları ve ölçüm sonucu elde edilen $V_{BE} = \text{sabit}$ çıkış özgeçirlerine ilişkin verilerden hareketle M_F Early çarpanı saptanabilir.

Not:

Numarası tek sayı ile biten öğrenciler npn, çift sayı ile biten öğrenciler pnp tranzistor üzerinde ölçüm yapacaklardır. Her öğrenci ayrı bir tranzistor alacaktır. Tranzistorlar Elektronik Anabilim Dalı Laboratuvarı'ndan sağlanabilir. **Bir önceki ödevde kullandığımız tranzistorları kullanabilirsiniz.**